Vragen van het lid De Pater-van der Meer aan de minister van Justitie, bij diens afwezigheid gesteld aan de staatssecretaris van Justitie, over **het bericht dat het geld voor huisverboden in Rotterdam op raakt**.

□

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Voorzitter. In de afgelopen tien jaar is in elk geval door de Tweede Kamer heel vaak gesproken over huiselijk geweld. Dat was iets nieuws, want voor die tijd werd huiselijk geweld als een taboe beschouwd. Het speelt zich immers af in de privésfeer en daarmee behoorde de politiek zich niet te bemoeien. Dat doet zij nu echter wel. Een van de laatste stappen die op dit terrein is gezet, is de Wet tijdelijk huisverbod die van kracht werd per 1 januari 2009. In Nederland hebben we daarmee dus een jaar ervaring opgedaan.

Voor zover je ten aanzien van een dergelijk gevoelig onderwerp kunt spreken van een succes, is dat de invoering van de Wet tijdelijk huisverbod. Van dat instrument is namelijk vaker gebruik gemaakt dan wij aanvankelijk verwachtten. Ondanks het feit dat gemeentebesturen aanvankelijk sceptisch waren, blijkt die wet een hanteerbaar instrument te zijn. Misschien is die wet wel een succes geworden dankzij die scepsis. Van diverse betrokken partijen heb ik wel vernomen dat het een bewerkelijk instrument is en dat er lastige afwegingen moeten worden gemaakt. Als ik echter zie hoe vaak dat instrument is ingezet, constateer ik dat dit goed is. Het is ook om een andere reden een goed instrument gebleken. Aanvankelijk hadden we het idee dat het slachtoffer het uit moest zoeken, bij voorkeur buitenshuis. Nu zijn we zo ver dat de dader met het probleem te kampen heeft en dat hij dit ook dient op te lossen.

De evaluatie laat nog even op zich wachten, maar we hebben in ieder geval een jaar ervaring opgedaan. Op de begroting van Justitie was bij de invoering van de wet een bedrag van 18 mln. beschikbaar. Dat was in 2008 het geval, dus een jaar voordat de wet werd ingevoerd. Dat bedrag loopt op tot 32 mln. in 2012. Volgens mij hebben andere departementen ook middelen beschikbaar voor de bestrijding van huiselijk geweld.

Ik kom op de kop "geld voor huisverboden in Rotterdam raakt op". Ik vind het merkwaardig om daarop nu in te gaan, omdat volgens mij opnieuw een begrotingsjaar is ingevoerd.

Is het juist dat de gemeenten per 1 januari ten opzichte van 2009 hogere budgetten toegewezen hebben gekregen?

Wat zijn de totale budgetten die het Rijk aan gemeenten beschikbaar heeft gesteld?

□

Staatssecretaris **Albayrak**: Voorzitter. Ik had het zelf niet mooier kunnen zeggen. Het huisverbod is een instrument waar het kabinet trots op is. Ik vind het behoorlijk baanbrekend dat in Nederland tegenwoordig de daders moeten verkassen. Zij worden geacht om weg te gaan uit het huis waarin het huiselijk geweld heeft plaatsgevonden, terwijl tot nu toe de slachtoffers moesten verkassen. Het Rijk en het lokaal bestuur hebben er alle belang bij dat dit instrument een succes wordt. Het lijkt inderdaad een succes te worden, want het instrument wordt veel toegepast. Wij zijn uitgegaan van ongeveer 2000 huisverboden op jaarbasis. Daarop zijn de financiële middelen afgestemd. Het instrument is in het afgelopen jaar ongeveer 1700 keer toegepast. Het lijkt dus een groot succes te worden. De ene gemeente is op dit punt iets actiever en realiseert iets meer snelheid dan de andere. Ik noem in dit verband niet zonder enig eigenbelang de gemeente Rotterdam. Als er in een gemeente wethouders zitten die hieraan actief werken en er echt een zaak van maken, zie je dat de daders daadwerkelijk kunnen worden aangepakt.

Dat gebeurt ook onder de genoemde wethouder in Rotterdam, die zich nu zorgen maakt over de financiering in het volgende jaar. Mevrouw De Pater zegt terecht dat er erg veel geld beschikbaar is gekomen. Als je een instrument belangrijk vindt, zorg je ervoor dat het kan slagen. Er is heel veel geld beschikbaar gekomen van het ministerie van Justitie, maar ook van het ministerie van VWS. Wij hebben zowel incidenteel als structureel geld beschikbaar gesteld op basis van 2000 huisverboden per jaar. Incidenteel geld is beschikbaar gesteld voor alles wat nodig was voor de start in 2008. Structureel geld is er bijvoorbeeld voor de extra bevoegdheden van de burgemeesters, maar ook voor de rechtsbijstand en de rechtspleging. Het geld hiervoor is allemaal van het ministerie van Justitie gekomen. Voor de extra bevoegdheden van de burgemeesters is 1,2 mln. beschikbaar gesteld. Het gaat hierbij om structureel geld, dus niet alleen voor 2009, maar ook voor de jaren daarna. Voor de rechtsbijstand en de rechtspleging is 1,9 mln. beschikbaar gekomen. Ook dit bedrag komt van het ministerie van Justitie, is structureel en is gebaseerd op 2000 huisverboden op jaarbasis. Het ministerie van VWS heeft 2,6 mln. beschikbaar gesteld voor hulpverleningstrajecten aan slachtoffers. Daarbij is ook uitgegaan van hulpverlening aan kinderen die slachtoffer zijn geworden in het gezin waarin het huiselijk geweld is gepleegd. Er gaat verder veel meer geld van VWS naar bijvoorbeeld de Steunpunten Huiselijk Geweld. Ook dat geld komt voor een deel ten goede aan de tenuitvoerlegging van deze wet. Er is in ieder geval 6 mln. voor de opvang van uithuisgeplaatsten. Wij zijn het immers met elkaar eens dat wij ook de daders moeten begeleiden en moeten helpen om van hun problemen af te komen. Behalve het generieke geld dat in het Gemeentefonds zit, is er ook geld dat specifiek voor dit doel is bestemd. Dat gaat vooral naar de 35 centrumgemeenten.

Wij hebben een halfjaar geleden met de Kamer over dit onderwerp gesproken. Toen is gezegd: wij gaan niet vijf jaar wachten voordat wij bezien hoe dit werkt. Daarom is besloten om al na tweeënhalf jaar te evalueren. Wij zijn nu inmiddels één jaar verder. Het is belangrijk om gaandeweg, dus tijdens de toepassing, te bezien of je in de praktijk problemen tegenkomt die je al kunt oplossen. Daarmee hoeven wij niet te wachten tot de evaluatie.

Wij zullen daarom naar aanleiding van de brief van wethouder Kriens van Rotterdam contact opnemen om te vragen waar precies de problemen liggen en waarom al dit geld niet voldoende is om dit instrument ook in Rotterdam tot een succes te maken en om het instrument ook in 2010 voldoende toe te laten passen. Als daarvoor bijstellingen nodig zijn, zullen wij daarmee zonder meer komen. Ik denk echter dat de financiële ruimte meer dan voldoende is. Hierbij speelt ook een rol welke prioriteiten een gemeente stelt bij de besteding

van de gelden uit het Gemeentefonds. Kortom, ik denk dat er voldoende geld is, dat wij goed op weg zijn, dat dit instrument een succes is en dat het een nog veel groter succes wordt. Over alle problemen die in dit verband bij ons worden aangedragen, zullen wij met de wethouder spreken om te bezien of wij tot een oplossing kunnen komen.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Ik heb nog één aanvullende vraag. Ik heb nog niet specifiek over Rotterdam en de actieve aanpak daar gesproken. Dat die aanpak er is, is duidelijk. De staatssecretaris meldde dat er middelen beschikbaar zijn gesteld voor in totaal 2000 huisverboden en dat er in het afgelopen jaar 1700 huisverboden zijn opgelegd. Stel, deze trend zet zich het komend jaar voort. Is het kabinet dan van plan om afspraken te maken met de gemeenten die een hogere "score" hebben en om de middelen enigszins te herschikken ten opzichte van de gemeenten met een wat lagere score? Is het kabinet bereid om zulke afspraken te maken, zodat er geen probleem kan ontstaan voor de gemeenten die op dit punt zeer actief zijn?

Staatssecretaris **Albayrak**: Ik denk dat we eerst moeten bekijken of er sprake is van een structureel probleem. Ik durf op dit moment te betwijfelen of dit het geval is, met alle beschikbare gelden. Ik denk dat we er ook voor moeten oppassen dat we gemeenten die om welke reden dan ook wat later beginnen met de toepassing, benadelen ten voordele van de gemeenten die iets sneller lopen. Hoe dan ook, als er een structureel probleem is, zullen we zeker bekijken hoe we dat gaan oplossen.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): De staatssecretaris komt met een mooie opsomming van allerlei gelden die naar de oplossing van dit probleem gaan. Dat kan wel zo zijn, maar in Rotterdam is het probleem van het tijdelijk huisverbod heel voortvarend aangepakt. Goedkoop is duurkoop. Het is veel beter om het tijdelijk huisverbod in te stellen en ervoor te zorgen dat de dader tijdelijk uit huis gaat. Daarmee blijven niet alleen de kosten voor het gezin, in figuurlijke zin, maar ook de kosten voor de Staat beperkt. De staatssecretaris zegt dat zij in gesprek gaat met de gemeenten die financiële problemen ondervinden. Ik wil van haar graag de garantie dat zij niet alleen met hen in gesprek gaat, maar dat zij de financiële problemen ook als een verantwoordelijkheid van haar ministerie ziet.

Staatssecretaris **Albayrak**: De redenen die mevrouw Azough opsomt, zijn precies de redenen waarom het kabinet deze wet heeft gemaakt. We zullen haar tot een succes maken, samen met het lokaal bestuur. Ik heb op dit moment niet de indicatie dat er voor Nederland in totaal te weinig geld beschikbaar is. Hoe dit zich tijdens het eerste jaar van de toepassing van deze wet allemaal heeft ontwikkeld, moeten we goed in beeld brengen. We zullen de brief van mevrouw Kriens beantwoorden. Als de Kamer een afschrift van deze brief wenst, doen wij haar die graag toekomen. Ik denk dat het goed is om eerst even te bekijken of er sprake is van een structureel probleem. Volgens mij is dat niet het geval.

De **voorzitter**: We zien het antwoord van de staatssecretaris aan de gemeente Rotterdam tegemoet.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Het is goed dat het instrument dat wij hebben, op een goede manier wordt gebruikt. Tegelijkertijd moeten we er volgens mij niet trots op zijn als wij heel veel huisverboden nodig hebben. Dat betekent dat er ook heel serieuze geweldssituaties zijn geweest. Mij is wel eens het bericht ter ore gekomen dat een burgemeester wordt gevraagd om een tijdelijk huisverbod in te stellen, terwijl de dreiging misschien niet zeer acuut is. Een tijdelijk huisverbod helpt wel om een heel traject van hulpverlening in gang te zetten. Hiermee krijg je een oneigenlijk gebruik van het tijdelijk huisverbod. We zijn er nu heel blij mee dat het instrument zo veel wordt gebruikt; zou het kunnen zijn dat er ook wel eens te snel naar wordt gegrepen?

Staatssecretaris **Albayrak**: Ik denk dat het goed is om die vraag bij de evaluatie te betrekken. Ik ben het overigens met de heer Anker eens dat het huisverbod geen doel op zich is. Het is juist bedoeld om een periode in te lassen tijdens welke je de hulpverlening aan dader en slachtoffer op gang kunt brengen. Dat moet dan wel gebeuren. Met een huisverbod ben je er dus zeker nog niet. Of er sprake is van oneigenlijk gebruik, zullen we naar aanleiding van de vraag van de heer Anker bij de evaluatie betrekken.

Mevrouw **Arib** (PvdA): Er is vanaf het begin gewaarschuwd, ook door de Kamer, voor de mogelijkheid dat er te veel huisverboden nodig zouden zijn en dat er niet genoeg budget beschikbaar zou zijn. Dit is een aantal keren teruggekomen in algemeen overleggen en in schriftelijke vragen. Het probleem speelt dus eigenlijk al vanaf het begin een rol. Tijdens het laatste algemeen overleg, in juli van vorig jaar, heb ik de minister nadrukkelijk gevraagd hoe groot het budget is. Hij zei toen dat er rekening wordt gehouden met 2000 huisverboden. Maar ik hoor dat in de financiële paragraaf van de Wet tijdelijk huisverbod rekening wordt gehouden met 1000 huisverboden. Mijn vraag is daarom hoe het financiële plaatje eruitziet. Als wij vinden dat het tijdelijk huisverbod moet worden ingevoerd en huiselijk geweld moet worden tegengegaan, hoe houdbaar is het dan om vanuit het beschikbare budget te redeneren en niet vanuit de problemen waarmee slachtoffers van geweld worden geconfronteerd? Als het probleem zoveel prioriteit heeft, moet dat dan niet het criterium zijn in plaats van het kleine budget, dat wij nu voldoende achten?

Staatssecretaris **Albayrak**: Het gaat om twee dingen. In de eerste plaats gaat het om het totaalbedrag dat beschikbaar is gesteld. Mevrouw Arib noemde een aantal elementen van dat totaal, maar er is nog veel meer. Er zijn VWS-gelden, Justitiegelden, incidentele gelden en structurele gelden. Een deel gaat naar het Gemeentefonds. Een ander gaat heel specifiek naar de opvang, bijvoorbeeld het geld van VWS. Bij elkaar is dat best een fors bedrag. Daar moeten we het mee kunnen doen. Wij zijn uitgegaan van 2000 huisverboden op jaarbasis bij het maken van deze rekensom. Dit geldt in ieder geval voor de onderdelen van Justitie. VWS heeft bijvoorbeeld bij de gelden die beschikbaar zijn gesteld voor de hulpverleningstrajecten, gerekend met 1000 huisverboden waarvoor hulpverlening gestart moest worden. Wij moeten kijken hoe het in de praktijk werkt met het totaalbedrag en de daarbij geformuleerde doelen. Deze

elementen staan ook in de brief van mevrouw Kriens. Als wij de Kamer een afschrift sturen van het antwoord op de brief van mevrouw Kriens, dan krijgt zij op al deze specifieke vragen antwoord.

□

De **voorzitter**: Ik dank de staatssecretaris voor haar beantwoording, namens de minister. Hiermee zijn wij gekomen aan het eind van het mondelinge vragenuur.

Ik deel aan de Kamer mee dat de volgende leden zich hebben afgemeld:

Gill'ard, Leerdam en Ortega-Martijn.

Deze mededeling wordt voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Ontvangen is een bericht van het overlijden op 4 januari jongstleden van de heer J.H.E. Ferrier. De heer Ferrier was lid van de Staten van Suriname van 2 april 1946 tot 3 maart 1948, minister van Algemene Zaken en Binnenlandse Zaken, minister-president van Suriname van 16 april 1955 tot 16 juli 1958, Gouverneur van Suriname van 15 maart 1968 tot 25 november 1975 en President van de Republiek Suriname van 25 november 1975 tot 13 augustus 1983. Namens de Kamer heb ik een bericht van deelneming aan de familie gezonden.

Voorts is een bericht ontvangen van het overlijden op 30 december 2009 van het oud-lid van de Tweede Kamer de heer W. Albers. De heer Albers was lid van de Kamer voor de fractie van de PvdA van 28 augustus 1973 tot en met 16 juli 1979. Namens de Kamer heb ik een bericht van deelneming aan de familie gezonden.

Op de tafel van de Griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.